

Pirjo Salo,
asiantuntija,
Hetkyn puheenjohtaja.
Kuva: Eero Klami.

ICT-alan kuulumisia — kuinkas sitten kävikään...

**Lounaskeskusteluista kerättyä eli mitä mah-
tavat pohdiskella pöydissään vanhat rouvat
ja charmantit herrahenkilöt hopeisin ohi-
moin.**

Hyvästä tyypistä painolastiksi eli kunnialla eläkkeelle

Ict-alan aamuhämärissä mielenkiintoinen uusi ala, vapaa rönsyily, haastavat projektit ja mieltä kiihottava ongelmien täyspäiväinen ratkaiseminen vetivät alalle kesken koulutettuja ja uteliaita. Nyt meistä vanhoista armoista tuntuu kehkeytyvän yhtäältä kammottavia, vuorenkorkuisia kehityksen esteitä ja toisaalta laahusankkurin tapaisia hidasteita ketterälle etenemiselle. Kuinkas tässä näin kävi, että entisestä hyvästä tyypistä on tullut antropologisen museon näytekappale?

Panostimme 80-90-luvuilla hyvässä yhteisymmärryksessä konsulttien ja työnantajien kanssa syvän osaamisen kehittämiseen, mitä kapeampaan ja terävämpään, sen parempi. Se ei ollut aikojen saatossa hyvä, koska DHL-guru ja MGM-guru ymmärsivät toistensa puheesta vähemmän kuin 20% ja kirjoitetusta tekstistä tuskin mitään. Samaan aikaan elämä alkoi kehittyä kohden sitä maailmaa, jossa kaikki ovat kaikkien kanssa yhtä aikaa tai ainakin connectin people. Sieltä ne parhaat gurut ja keskinkertaiset puurtajat sitten ponnistivat kerta toisensa jälkeen kulloisestakin atk-sedimenttistä takaisin pinnalle. Pinnalla uudet ASM-, MUM- ja CAM- leijonat kokivat ja näkivät visioita paremmasta. Tässä todellisuudessa ei vanhoista meriiteistä juuri ole taikaa ja niinpä kirjoittamattoman prosessin mukaisesti meriitti muuttuu vanhaksi, kun sen ensimmäinen ilmentymä täyttää kolme vuotta.

Toiseksi unohtimme että tarvitsemme muiden osaamista. Todellisuus iski tässäkin ns. vastapalloon oikein kunnolla kun havaitsimme että vähän kaikesta pitäisi tietää enemmän kuin ihan vähän.

Näin jokaisesta hyvästä tyypistä tulee vääjäämättä kiusallinen vanhojen asioiden kaivelija, osaamistaseen miinusmerkki ja kurssinousun este.

Viihdyt työpaikalla — tai itket ja viihdyt

1990-luvun alun laman jälkeen pääomatuloja saavat ovat vaurastuneet, kun palkansaajien osuus talouskasvusta on pienentynyt. Palkansaajat eivät ole siis mikään kovin kiinnostava segmentti. Sitä vastoin uusi aikakausi merkitsee loputtomia uhrauksia kansainvälisen kilpailukyvyyn ja yritysten rahoittajien eteen.

Tutkija Juha Siltala esitteli kirjassaan 'Työelämän kurjistumisen lyhyt historia' antropologi Howard Steinin, jonka mukaan kehitys Yhdysvalloissa 1980- ja 1990-luvuilla merkitsi iskuja ihmisarvoille: työntekijät opetettiin ymmärtämään olevansa työnantajilleen kustannuserä, joka voidaan uhrata kilpailukyvyille ja omistajien edulle. Syntyi uusi kieli jossa "dead meat" tarkoittaa kokonaisuuden tervehdyttämiseksi pois leikattava työntekijää, suotuista kustannustaso tarkoittaa pieniä palkkoja ja sivukuluja ja yksilöllinen eläkeratkaisu tarkoittaa 40-luvulla syntyneiden siirtymistä vähin äänin työpaikan ulkopuolelle. Uusi kielen vastapainoksi osallistuminen työtyytyväisyyskyselyihin ja osaamisen kehittämistehtäviin tuli säännölliseksi ja pakolliseksi. Alettiin lähentyä "etnisten puhdistusten kieli- ja mielikuvasto".

Kapinaa ei kuitenkaan ole syntynyt, mikä johtuu perinteisen poliittisen painostusvoiman heikkenemisestä. Uusi kielen lisäksi osallistuminen työtyytyväisyyskyselyihin ja osaamisen kehittämistehtäviin tuli pakolliseksi.

'Resurssille' keskeiseksi selviytymiskeinoksi muodostuu ns. hyvä selitys: 'eihän tässä huonosti käynyt kun terveys ja elämän mielekkyys löytyy pääsemällä tai joutumalla irti uuvuttavasta

työpaikastaan - toimeentulovaikeuksien uhalla-kin.”

...tehnyt työtä tyhjää niin kuin kuolemaa (Kettunen/Lönholm)

Kvartaalitalouden oikkujen perässä työelämä on menossa entistä oudommaksi. Vaikka tekee työtä josta pitää, ja vaikka on testattu juuri oikeaksi henkilöksi siihen työhön, työ imee tekijänsä kuiviin, ja vaikka hommansa tekee kuinka hyvin, se ei riitä. Työssä ei enää ole mitään mieltä.

Työntekijän arvo mitataan pelkästään laskutusasteella. Kaikki työpaikalla tapahtuva pitää olla laskutukseen kelpaavaa. Hyvällä omallatunnolla koko 7,5 h:n työpäivää ei pysty laskuttamaan. Kukaan ei anna omasta piikistään siivua, mutta apua pitää tarjota varsinkin 'tärkeisiin' juttuihin. Terveystieteissä esimiestehtävissä olevat ikäiseni tuttavani ovat vielä motivoituneita tekemisiinsä, vaikka heillä on kiire, työ pirstoutunut ja palkka on huono. Tulosvaatimukset ovat tulleet sinnekin, mutta ei 15 minuutin tarkkuudella. Tuttavani ihmettelivät, miten kaikki IT-alan ihmiset ovat kriisissä työnsä kanssa. Työn paljouteen ei kuitenkaan uuvuta, vaan siihen että vaatimukset ovat epäoikeudenmukaisia eikä hyvin tehdyllä työllä ole mitään merkitystä. Mielekkyyttä syö erityisesti se, että vaikka yrityksillä menee hyvin, hyöty ei kohdistu palkansaajiin sen enempää parempina ansioina kuin työpaikan varmuutena.

Tutkimuksista, tilastoista ja kahvipöytäkeskusteluista selviää, ettei koulutus eikä ahkeruus johda

yhtään mihinkään. Ja putoaminen on edessä, koska saneeraus koskee nykyään myös tukkua alempia johtajia, nippua henkilöstökonsultteja, joukkoa ohjelmistosuunnittelijoita ja jotakuta projektipäälliköä.

Juhlapuheissa muistetaan mainita tutkintojen tärkeys, koska koulutus on turvannut kansakunnan kilpailukyvyyn. Joka kolmannella on jo plakarissa korkeakoulutasoista oppia. Paljon puhuttu työvoimapula näyttää koskevan sähkömiehiä, siivoojia, lehdenjakajia ja bussinkuljettajia - aloja, joissa tutkintoja ei kysytä. Jokaista vähänkin kelpoisempaa account managerin paikkaa hakee kolmesataa nuorta ja keski-ikäistä leijonaa.

Uusia sääntöjä

Kaikkeen insinööritieteeseen on pesiytynyt 20/80- sääntö jonka mukaan 20% tehtävistä ahmii 80% resursseista. Työelämän säännöistä alaa näyttää valtaavan 20-70-10 -sääntö, joka on Jack Welchin nimissä: Sen mukaan vuosittain palkitaan kunnan optioilla ja reiluilla bonuksilla 20 prosentin huippuporukka. Valta osa eli 70 prosenttia hoitaa hommansa kunnolla, vaikka eivät saa yhtään mitään, joten he voivat jatkaa samalla tavalla. Heikoin 10% erotetaan. Uusille halvemmille osaaajille on näin aina tilaa ja kiihkeämmät tekevät mitä tahansa päästäkseen ensimmäisten 20% joukkoon. Ei paljonkaan lohduta, mutta kuten on tapana sanoa 'näillä nyt mennään'.

Hyvä tietotekniikan liiton jäsen!

Näin päivität tietosi

Voit päivittää jäsentietosi verkkosivuillamme www.ttlry.fi. Tietojen päivittämiseen tarvitset käyttäjätunnuksen (= jäsennumerosi, merkitty jäsenlehtiin) ja salasanasasi (= postinumerosi). Jos olet muuttanut salasanasasi tai kirjautuminen ei muutoin onnistu, voit lähettää tunnusten tarkistuspyynnön osoitteella jasenasiat@ttlry.fi.

Toivomme sinun erityisesti varmistavan, että sähköpostiosoitteesi jäsentiedoissa on oikea.

Henkilökohtaisempaa palvelua - Sinun eduksesi

Tietotekniikan liitto jäsenyhdistyksineen, osaamisyhteisöineen ja kerhoineen haluaa palvella jäseniään henkilökohtaisemmin ja paremmin, tarjota tietoa juuri Sinua kiinnostavista aiheista. Palvelun parantamiseksi olemme uusineet verkkopalvelumme.

Päivätät vain tiedot itseäsi kiinnostavista aiheista ja saat tietoa juuri niistä. Voit päivittää valintasi aina halutessasi. Tietoja ei anneta ulkopuolisille tahoille vaan niitä käytetään ainoastaan TTL:n ja sen piirissä toimivien yhteisöjen tarkoituksiin.

Tietotekniikan liitto ry

Lars Sonckin kaari 12 www.ttlry.fi jasenasiat@ttlry.fi
02600 Espoo etunimi.sukunimi@ttlry.fi p. 020 741 9898
 f. 020 741 9889